

Inflácia – indexy spotrebiteľských cien vo februári 2024

Posledná aktualizácia: 15.03.2024 | Počet zobrazení: null

Vydavateľ: null

Tematická oblasť: null

Okruh: null

Dátum publikovania: 15.03.2024

Príloha – Inflácia február 2024 (ZIP – 650 kB)

Inflácia bola najnižšia po viac ako dvoch rokoch, vo februári dosiahla 3,4 %

Trend spomaľovania rastu cien pokračoval a februárová inflácia sa v medziročnom porovnaní priblížila k dva a pol ročnému minimu 3 %. Utlmovanie rastu sa prejavilo najmä pri potravinách, výraznejšiemu spomaľovaniu zdražovania však zabránili vyššie ceny za alkohol a tabak. Medzimesačne vzrástli najmä ceny tabakových výrobkov, dopravných služieb, pohonných látok, ako aj tovarov a služieb pre údržbu domácnosti.

Spotrebiteľské ceny tovarov a služieb vzrástli vo februári oproti januáru o 0,5 %. Medziročná inflácia dosiahla 3,4 %, čo je hlboko pod maximom z prelomu rokov 2022 – 2023, kedy sa inflácia držala 4 mesiace nad 15 %.

Stiahnite si graf vo vysokom rozlíšení [vo formáte PDF](#) (89 kB), alebo [vo formáte PNG](#) (148 kB).

Medzimesačný vývoj – február 2024 v porovnaní s januárom 2023

Na februárový rast cien malo najväčší vplyv zdražovanie v troch odboroch spotrebného koša: **doprava, alkohol a tabak, ako aj nábytok a bytové zariadenia**.

V **doprave** boli najmä ceny pohonných látok, ktoré medzimesačne vzrástli o 4,5 % a zvýšenie cien v autobusovej doprave. V odbore **alkoholické nápoje a tabak** prudko zdraželi tabakové výrobky, pod vplyvom zvýšenia spotrebnej dane vzrástli ich ceny o 6,4 %. Zo skupiny tovarov v odbore **nábytok, bytové zariadenia** ovplyvnili rast februárovej inflácie hlavne zvýšené ceny tovarov a služieb na údržbu domácnosti.

Naopak, najvýraznejší tlmiaci efekt na medzimesačný rast cien mali nižšie ceny **odevov a obuvi** (o 0,6 %), výrobkov pre osobnú starostlivosť (o 0,5 %) a poistenia v súvislosti s dopravou.

Spotrebiteľské ceny v dvoch podielovo najvýznamnejších zložkách vo výdavkoch domácností, v **bývaní s energiami a potravinách nealkoholickými nápojmi¹⁾**, rástli zhodne len o 0,1 %. Utlmenie zdražovania sa prejavilo najmä pri potravinách, kde medzimesačný rast ovocia a zeleniny vyvážil pokles cien cukru s cukrovinkami, ako aj olejov a tukov.

Medziročný vývoj – február 2024 v porovnaní s februárom 2023

Inflácia v medziročnom porovnaní spomalila na dva a polročné minimum a dosiahla hodnotu 3,4 %. Medziročne vyššie ceny boli vo všetkých odboroch (výdavkových skupinách domácností), dvojciferný rast pretrvával vo vzdelávaní a aktuálne pod vplyvom zvýšenia spotrebnej dane vzrástla miera inflácie na dvojcifernú hodnotu aj pri alkohole a tabaku.

Najväčší vplyv na celkovú infláciu v rámci medziročného porovnania mali naďalej ceny potravín s nealko nápojmi. Tempo ich zdražovania prudko spomalilo a prvýkrát od novembra 2021 bolo miernejšie než celkový rast spotrebiteľských cien. Vo februári dosiahla inflácia pri potravinách medziročnú hodnotu 3,3 %. Medziročne vyššie ceny zaznamenalo 7 z 9 zložiek potravín, ale okrem ovocia s dvojciferným rastom vo všetkých zložkách zdražovanie spomaľovalo. Menej ako pred rokom spotrebiteľia platili len za mlieko, syry a vajcia o 3,7 % a za oleje a tuky o 7,5 %.

V odbore **alkohol a tabakové výrobky** negatívne ovplyvnili celkovú mieru inflácie najmä ceny tabaku, ktoré vzrástli o 12,5 % a destilátov, ktoré boli v medzoročnom porovnaní drahšie až o 21,4 %. V odbore **vzdelávanie** to boli opäť najmä poplatky v materských a základných školách, ktoré podporili rast úhrnnej inflácie.

Spolu za dva mesiace roku 2024 sa spotrebiteľské ceny medzoročne zvýšili o 3,7 %.

Vývoj jadrovej a čistej inflácie

Pri februárovej úhrnnej miere medzoročnej inflácie 3,4 % dosiahla **jadrová inflácia** hodnotu 3,7 % a **čistá inflácia** hodnotu 3,9 %. Medzimesačne jadrová inflácia dosiahla hodnotu 0,4 % a čistá inflácia hodnotu 0,5 %.

Jadrová inflácia sleduje rast cenovej hladiny po vylúčení vplyvu zmien regulovaných cien (napr. ceny energií) a iných administratívnych opatrení (napríklad úprav daní a podobne). Čistá inflácia je jadrová inflácia bez zmien cien potravín.

Poznámka: Vývoj indexov spotrebiteľských cien sa sleduje na univerzálnom spotrebnom koši zloženom z reprezentantov za vybrané druhy tovarov a služieb platených obyvateľstvom, ktorým boli priradené určité váhy. Váhy sú každoročne revidované, aktuálne platia pre rok 2024 a sú dostupné v databáze Štatistického úradu SR. Ceny sa zisťujú na celom území SR vo vybranej sieti predajní a prevádzok služieb počas prvých 20 dní sledovaného mesiaca.

¹⁾ cenové výstupy za potraviny a nealkoholické nápoje sa od januára 2024 spracovávajú z nového zdroja – transakčných údajov obchodných reťazcov, ktoré nahradili tradičné terénne zisťovanie

Zdroj údajov databáza DATAcube.:

- Indexy rastu cien (inflácia) - medzoročne
- Indexy spotrebiteľských cien oproti rovnakému obdobiu minulého roku [sp0005ms]
- Indexy spotrebiteľských cien - podrobné údaje [sp0029ms]
- Indexy rastu cien (inflácia) - medzimesačne
- Indexy spotrebiteľských cien oproti predchádzajúcemu mesiacu [sp0004ms]
- Indexy rastu cien k bázičnému obdobiu
- Indexy spotrebiteľských cien oproti bázičnému obdobiu [sp0006ms]
- Jadrová a čistá inflácia
- Jadrová a čistá inflácia - oproti rovnakému obdobiu minulého roku v % [sp0008ms]
- Jadrová a čistá inflácia - zmena oproti predchádzajúcemu obdobiu v % [sp0007ms]
- Jadrová a čistá inflácia - oproti decembru minulého roku v % [sp0009ms]
- Spotrebné koše
- Spotrebný kôš 2024 [sp0035rs]
- Spotrebný kôš 2024 - reprezentanty [sp0036rs]

Iný zdroj údajov:

- Medzoročné indexy rastu cien (inflácia) – podrobné (ZIP - 569 kB)
- Medzoročné indexy rastu cien (inflácia) – odbory (ZIP - 73 kB)

Výstupy k téme inflácia:

Zmena metodiky v zisťovaní spotrebiteľských cien

Štatistický úrad SR spracováva od januára 2024 cenové výstupy za **potraviny a nealkoholické nápoje** z nového zdroja – z tzv. **scanner data**, t.j. z transakčných údajov obchodných reťazcov. Nahradili tradičné terénne zisťovania, výrazne sa tak rozšírili výstupy o spotrebiteľských cenách v uvedených segmentoch. Využívanie skener dát sú dôležitou súčasťou modernizácie cenových štatistík pri udržaní a zvyšovaní jej kvality. [Viac v metodických vysvetlivkách – CPI.](#)

Zverejňované typy inflácie

Štatistický úrad SR zverejňuje dva typy inflácie:

- vývoj spotrebiteľských cien na základe národnej metodiky – **Inflácia – Indexy spotrebiteľských cien** (zaužívaná je anglická skratka CPI - Consumer Price Index)
- vývoj spotrebiteľských cien na základe medzinárodne harmonizovanej metodiky EÚ - **Harmonizovaný index spotrebiteľských cien** (HICP - Harmonized Indices of Consumer Prices)

Národná inflácia (CPI):

Ceny sa sledujú na spotrebnom koši, ktorý pozostáva z vybraných druhov tovarov a služieb zatriedených do 12 odborov, 44 skupín a 102 tried podľa klasifikácie COICOP. Ceny sa zisťujú na celom území SR.

Od januára 2024 spracováva ŠÚ SR cenové výstupy za **potraviny a nealkoholické nápoje** z nového zdroja – z tzv. **scanner data**, t.j. z transakčných údajov obchodných reťazcov. Vstupy o cenách v uvedených segmentoch sa výrazne rozšírili a prispeli k skvalitneniu štatistických výstupov. Využívanie skener dát sú dôležitou súčasťou modernizácie a skvalitňovania cenových štatistík.

Ceny v ďalších odboroch sa naďalej získavajú priamo v teréne, vo vybraných predajniach a prevádzkach.

Zverejňované referenčné dáta sú pre celé územie Slovenska a všetky typy spotrebiteľov. Štatistický úrad SR však zverejňuje aj nárast cien pre špecifické sociálne skupiny – pre domácnosti zamestnancov, dôchodcov a nízkopríjmové domácnosti.

Dôchodcovská inflácia vyjadruje zmenu spotrebiteľských cien pre domácnosti dôchodcov. Rozdiel medzi celkovou a dôchodcovskou infláciou spočíva vo váhach tovarov a služieb v spotrebnom koši (COICOP). Podrobné údaje v členení podľa sociálnych skupín obyvateľstva sa zverejňujú približne päť dní po CPI, aktuálne údaje za január budú dostupné 26. marca 2024 v kapitole databázy DATAcube: [2. 3. 1. 1 - Indexy spotrebiteľských cien](#)

Medzinárodne harmonizovaná inflácia v EÚ (HICP)

Ide o údaje zisťované podľa jednotnej metodiky EÚ pre absolútnu **porovnateľnosť inflácie medzi krajinami**. **Zoznam cien tovarov a služieb** (spotrebné koše) sa čiastočne líši, HICP na rozdiel od národnej inflácie (CPI) neobsahuje „Imputované nájomné“ a vybrané položky veľkých opráv a údržby domácnosti. Indexy HICP v EÚ sa zverejňujú mesačne, niekoľko dní po národnej inflácii CPI v zmysle [Kalendára prvého zverejnenia](#) v kapitole databázy DATAcube: [2. 3. 3 - Harmonizované indexy spotrebiteľských cien \(inflácia HICP\)](#).

Spotrebný koš - štruktúra výdavkov domácností

Štatistický úrad každoročne reviduje váhy výdavkových položiek v štruktúre spotrebného koša. Zverejnený graf spotrebného koša je platný pre rok 2024. Uvádza, koľko prostriedkov domácnosť vynakladá na konkrétne skupiny výrobkov a služieb v bežnom živote. Váhy výdavkových položiek sú nevyhnutnou súčasťou výpočtu výšky inflácie (rastu spotrebiteľských cien).

Štatistický úrad SR zverejňuje graf **Štruktúra výdavkov domácností**, ktorý prezentuje [spotrebný koš platný pre rok 2024](#). Uvádza, koľko prostriedkov domácnosť vynakladá na konkrétne výdavkové skupiny výrobkov a služieb v bežnom živote. Poznanie štruktúry výdavkov domácností je nevyhnutnou súčasťou pre zistenie výšky inflácie (rastu cien), pretože určuje váhy výdavkových položiek pre jej výpočet. Váhy sú každoročne revidované.

Štruktúra výdavkov c

(v %, 12 odborov od najvyšš

